

Verhaallijn onthulling grenspaal 113, 4 juli 2025 te Maasband

(Gesproken woord geldt)

Vandaag speelt hier de fanfare,
maar als ik de geschiedenis induik,
kan ik me zo voorstellen
dat dat níet het geval was
toen deze grenspaal 113,
voor het eerst de grond in ging.

In 1830
had heel Limburg
zich immers onder de vlag van België geschaard;
met uitzondering van Maastricht
want die stad lag onder de knoet
van een Hollandse generaal;
ofwel ze wilde wel,
maar kon niet...

Dus wie zou hier nou hebben staan te juichen,
omdat de grote mogendheden
in 1939 besloten,
dat wat qua historie, cultuur en kerk
zo bij elkaar paste,
nu doormidden moest;

én Nederlands Limburg
als Hertogdom Limburg
óók lid moest worden van de Duitse Bond.

Dus wij – aan deze kant van de Maas –
werden nu Nederlander én Duitser;
terwijl we Belg hadden willen blijven.

Dit maakte het voor mijn voorganger,
de eerste van Nederlands Limburg,
allemaal niet zo eenvoudig.

Waarbij het bestellen van honderden grenspalen in 1843 – toen exact was bepaald waar die grens nu lag – nog niet eens het moeilijkste was.

Het werden er 388 van gegoten ijzer, zoals paal 113, en 356 hardstenen; grenspalen die vanaf toen de grond ingingen...

Maar ondertussen kreeg hij te maken met separatisten, want ja wie werd hier nu gelukkig van

- protestante noorderlingen die de mooiste posten kregen;
- hogere belastingen en accijnzen; en
- afnemende inkomsten door verlies van Belgische afzetmarkt?

Separatisten die eerst weer aanstuurden op hereniging met België, maar toen dat echt kansloos bleek, in 1844 een zelfstandige status eisten, net zoals Luxemburg die had.

Een oproer dat met een sisser afliep, om bij een volgende gouverneur, in 1848 weer op te laaien.

Nu was het plan om ons enkel onder de Duitse vlag te scharen, want daar was een meer aantrekkelijke liberale wind gaan waaien...

Maar ook deze beweging zet niet door; en als de Duitse Bond uiteenspat, worden we in 1867 zowaar een normale Nederlandse provincie.

Niet van harte hoor;
het is pas na de Eerste Wereldoorlog
- als de grens is versterkt met zo'n 2000 volt,
en passeren je leven kost -
dat het Limburg aan deze kant van Maas,
blij is Nederlands te zijn.

Dus als België na die oorlog
ons terug wil als 'smartengeld'
voor de geleden schade,
zeggen wij "nee, laat die grenspalen maar staan."

Maar hoe anders
staan we hier
nu weer samen een grenspaal
'te vieren'.

Als symbool
dat we ondanks de splitsing van toen
nog zo ontzettend veel
gemeen hebben.

Zoals een gezamenlijk en grensoverschrijdend natuurpark
waarmee we zowel
de Maas als mens
de ruimte geven uit te waaien

Vandaar dat
hier vandaag
wél de fanfare speelt.

Maar, wat we níet gemeen hebben:

om vandaag geschiedenis te schrijven
- het ondertekenen van het proces verbaal voor het plaatsen van deze paal -
heeft Nederland géén enkele landmeter nodig; België maar liefst twee!

Laat mij het woord geven aan de eerste: gouverneur Lantmeeters.